

असञ्जायां तिलयवाभ्याम् । (१४०/१६२०)

तिलयवशब्दाभ्यामसञ्जाविषये मयद् प्रत्ययो भवति विकारावयवयोरर्थयोः । तिलमयम् । यवमयम् । असञ्जायाम् इति किम् ? तैलम् । यावकः । ^२'यावादिभ्यः कन्' (५.४.२९/२०९७) ॥

द्व्यचश्छन्दसि । (१६०/३४६३)

द्व्यचः प्रातिपदिकात् छन्दसि विषये मयद् प्रत्ययो भवति ^३विकारावयवयो^४र्थयोः । ^५भाषायां मयडुक्तः, छन्दस्यप्राप्तो विधीयते । 'यस्य पणमयो जुहू भवति' (नि. ३.५.७.१) । 'दर्भमयं वासो भवति' (मं. सं. १.११.१) । 'शरमयं बर्हि भवति' (काठ. सं. ११.८) ॥

नोचद्वर्ध्वविल्वात् । (१६१/३४६४)

उत्ततः प्रातिपदिकाद् वर्ध्वविल्वशब्दाभ्यां ^६च मयद् प्रत्ययो न भवति । 'द्व्यचश्छन्दसि' (४.३.१५०/३४५३) इति प्राप्तः प्रतिषिध्यते । 'मौञ्जं शिष्यम्' (तै.सं. ५.१.२०.१) । ^७'गार्मुतं चक्रम्' (तै.सं. २.४.४.१) । ^८वार्ध्वी बालप्रग्रथिता भवति । 'बैत्वो ब्रह्मवर्चसकामेन कार्यः' (मं. सं. ३.९.३) । तपरकरणं तत्कालार्थम् । धूममयानि अश्राणि । मनुबुनिर्देशस्तदन्तविधिनिरासार्थः । इहैव स्यात् वंणवी यष्टिः इति ॥

तालादिभ्योऽण् । (१६२/१६३०)

तालादिभ्यः प्रातिपदिकेभ्यः अण् प्रत्ययो भवति विकारावयवयोरर्थयोः । मयडादीनामपवादः । तालं धनुः । बार्हिणम् । ^९ऐन्द्रालिशम् ।

[४७९] तालाद्धनुषि^{१०} ।

बार्हिण । इन्द्रालिश । इन्द्रादश । इन्द्रायुष । ^{११}चाप । ^{१२}श्यामाक । ^{१३}पीयूषा । तालादिः ॥

जातरूपेभ्यः परिमाणे । (१६३/१६३१)

जातरूपं ^{१४}सुवर्णम् । बहुवचननिर्देशात् तद्वाचिनः सर्वे गृह्यन्ते । जातरूपवाचिभ्यः प्रातिपदिकेभ्यः अण् प्रत्ययो भवति परिमाणे विकारे । मयडादीनामपवादः । ^{१५}हाटको निष्कः । हाटकं कार्षापणम् । जातरूपम् । तापनीयम् । परिमाणे इति किम् ? यष्टिरियं हाटकमयो ॥

1. असञ्जायाम् ब. क. इ. फ. 2. सूत्रमिदं नास्ति ह. 3. विकारावयवयोः - वासो भवति नास्ति ड. 4. अर्थयोः नास्ति फ. 5. भाषायां नास्ति ब. 6. च नास्ति फ. 7. कार्मुकं चक्रम् क, गार्मुतश्चक्रः ब. 8. वाक्यमिदं नास्ति क. 9. ऐन्द्रादशम् । तालं धनुषि इत्यधिकम् ह. 10. तालमयमन्यत् । नित्यम् द्वन्द्वे मयद् इत्यधिकम् फ. 11. वप फ, चप चपो वंशभेदः इ, चय ब. 12. श्यामक क.फ. 13. पीयूष्य क, पीयूष फ.ह. पीयूषा ब, पीयूष्या ड. इ. 14. सुवर्णे ब. 15. उदाहरणमिदं नास्ति ह.